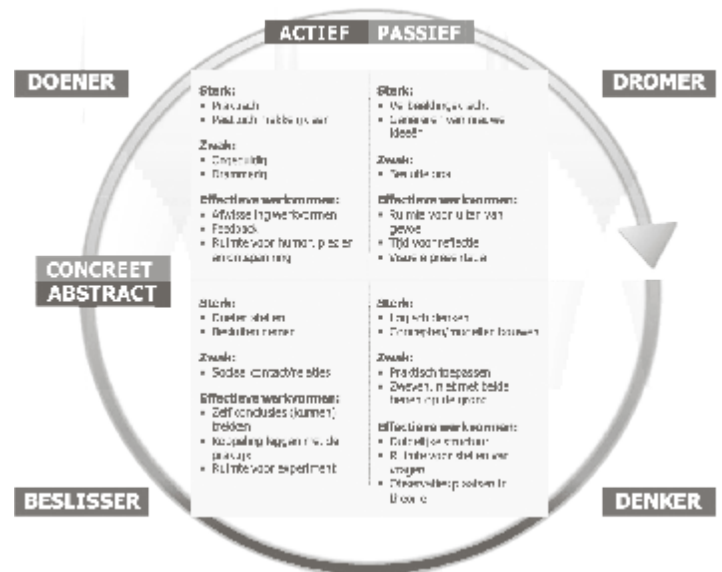

Effectieve begeleiding door inzicht in favoriete leerstijl

Het model van Kolb voor leerstijlen gaat ervan uit dat een effectief leerproces vier fasen omvat: doen/ervaren, reflectie, theorie en experimenteren. Belangrijke criteria in het onderscheiden van persoonlijke leerstijlen zijn: het onderscheid actief leren (doen) en passief leren (observeren) en het onderscheid abstract leren (denken) en concreet leren (voelen en doen).

Leertheorie van Kolb

Leren is het verwerven van nieuwe kennis, vaardigheden en/of inzicht. Volgens Kolb is een succesvol leerproces het gevolg van het doorlopen van een aantal acties: verkennen, toepassen, ervaren en terugkijken.

Dit is een cyclus die helemaal moet worden uitgevoerd en voortijdig stoppen maakt het leerproces minder succesvol. Het maakt niet uit met welke actie de cyclus gestart wordt. Dat hangt voorname-lijk af van de behoefte van degene die leert. Deze behoefte noemt Kolb 'leerstijl' of 'leerstrategie'.

De leerstijl zegt iets over hoe iemand bij voorkeur aan een leerproces begint. Het is belangrijk voor u als praktijkopleider dat u inzicht heeft in de favoriete leerstijl van uw student en van uzelf. Om te weten te komen welke aspecten van de leerproces van Kolb meer of minder ontwikkeld zijn kunnen u en uw student de Kolb-test uitvoeren.

Wat kunt u er vervolgens mee?

- Als u weet wat de leerstrategie van uw student is kunt u daarop aansluiten door uw uitleg aan te passen op de behoefte van uw student:
 - een doener laat u eerst zelf aan de slag gaan;
 - aan een dromer vraagt u wat voor mogelijkheden hij of zij ziet om de bpv-opdracht aan te pakken;
 - aan een denker geeft u eerst een theoretische onderbouwing;
 - met een beslisser bespreekt u een stappenplan op hoofdlijnen.
- Elke leerstijl kent sterke en zwakke kanten. Het is dus van belang dat u effectieve werkvormen aanbiedt die passen bij de leerstijl.

- Als u met meerdere mensen samenwerkt is het heel constructief om verschillende leerstijlen binnen uw team te hebben. Zij vullen elkaar aan.

Kolbtest

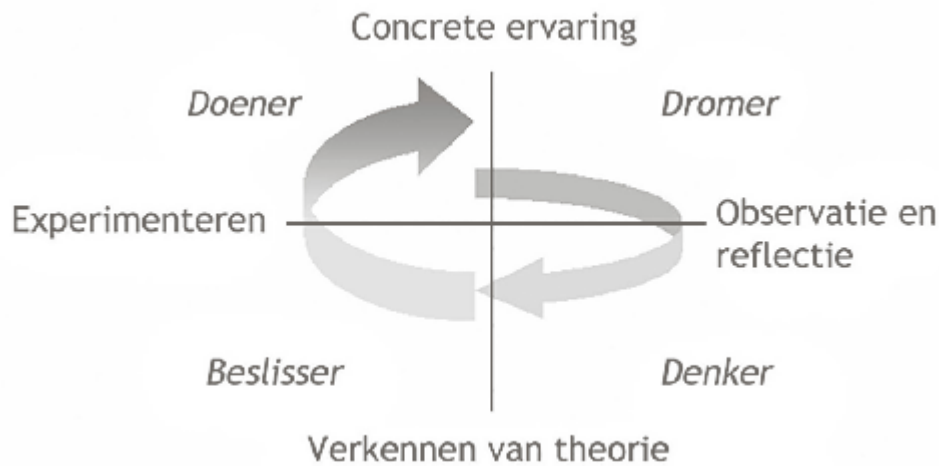
Het is belangrijk voor de praktijkopleider om inzicht te hebben in de favoriete leerstijl van de student en van zichzelf, zodat hij hier met zijn begeleiding rekening mee kan houden.

Leerfasen en leerstijlen

Ieder mens heeft een favoriete leerstijl. Grofweg bestaan er 4 manieren van leren:

- door concrete ervaringen – voelen;
- door reflectief te observeren – kijken;
- door middel van abstracte concepten/theorieën – denken;
- door actief te experimenteren – doen.

De vier stijlen zijn ook de vier fasen waardoor een leerproces voltooid wordt. Een leerproces is pas goed afgerond en geïntegreerd als het door alle fasen gegaan is. Dat wat je in de theorie geleerd hebt, zal je in de praktijk moeten ervaren om het echt te kunnen integreren, anders ben je het binnen de kortste keren weer vergeten. Andersom zal je aangeleerde 'kunstjes' uit de praktijk pas tot inzicht kunnen brengen als er ook een stuk theorie op volgt. Het is een continue proces van ervaren, terugkijken en overdenken, er een concept of theorie van maken en er verder mee experimenteren. Dit heet een leerproces. Deze leerproces wordt weergegeven in het model van Kolb.

Voorkeurstijl

Voor de praktijkopleider is het belangrijk om te weten waar de student de leercyclus instapt, welke voorkeurstijl de student heeft en vooral welke valkuil daarbij hoort. Afhankelijk van iemands voorkeur voor een bepaalde leerstijl onderscheiden we vier verschillende typen:

1. De doener

- neemt gemakkelijk risico's, kan goed met mensen omgaan
- is praktisch gericht, werkt doelgericht, wil resultaat bereiken

Valkuil: loopt soms te hard

2. De dromer/visionair

- is in het algemeen mensgericht, kan goed observeren
- rijk aan emoties, brede culturele belangstelling, grote fantasie en verbeeldingskracht
- visievormer, plannenmaker

Valkuil: zwak in besluiten nemen

3. De denker

- doorgaans theoretisch geïnteresseerd
- meer gericht op abstracte concepten dan op concreet gedrag van mensen om zich heen
- goed in het bedenken van perfecte theoretische modellen, logica staat voorop

Valkuil: soms is zijn theorie volstrekt onbruikbaar voor de praktijk

4. De beslisser/planner

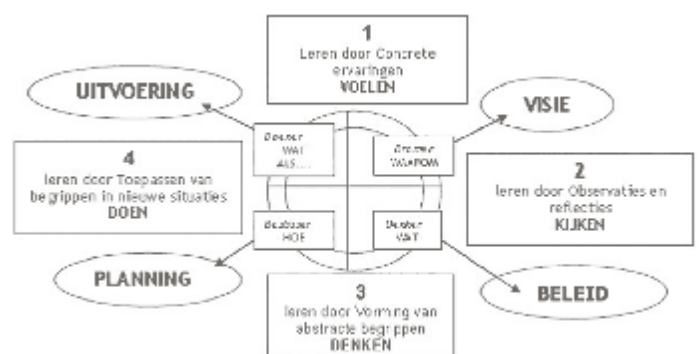
- vaak geïnteresseerd in dingen, toont niet snel emoties
- omgaan met andere mensen is geen favoriete bezigheid
- bestrijkt vaak een beperkt terrein, maar is daar wel goed in
- is sterk in het nemen van beslissingen

Valkuil: drang tot het snel nemen van beslissingen.

Zo zal bijvoorbeeld de doener wat afgeremd moeten worden en aangespoord moeten worden om aandachtspunten op papier te zetten voordat tot actie overgegaan wordt. De denker daaren-

tegen zal juist aangemoedigd moeten worden om tot daden te komen.

Uiteindelijk gaat het erom dat iemand gemakkelijk alle fasen van de leercyclus doorloopt. Om iets te leren zal hij met betrekking tot dat aspect moeten voelen, kijken, denken en doen. Om te weten te komen welke aspecten van de leercyclus meer of minder ontwikkeld zijn, zowel bij de student als de praktijkopleider, kan de onderstaande test worden gedaan. De praktijkopleider kan dan bewuster inspelen op de leerstijl van de student en de begeleiding daarop afstemmen.

Test van Kolb

Het gaat om een eenvoudige test waarmee u uw eigen leerstijl of meest kenmerkende elementen van uw manier van leren in beeld kunt brengen. In het volgende 'schema 1' staan op elke regel vier verschillende woorden, die weergeven hoe mensen leren en kennis vergaren.

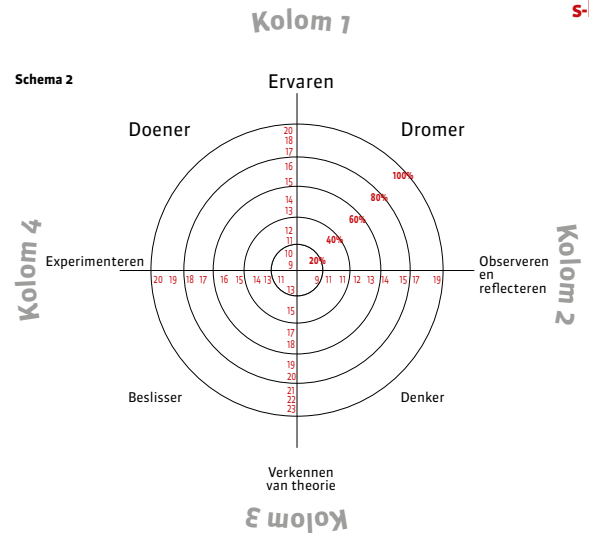
Geef per regel aan welke omschrijvingen passen bij uw manier van leren. Geef horizontaal per regel alle woorden een cijfer:

1. Het woord dat het beste bij u past, geeft u een 4 punten.
2. Het woord dat het minst bij u past geeft u 1 punt.
3. Voor de tussenliggende posities geeft u 3 punten voor de op één na beste omschrijving van uw leerstijl en 2 punten voor de op één na slechtste omschrijving.

Instructies vooraf

- Als u klaar bent nog niets optellen!
- Het gaat niet om een intelligentietest, maar om een leerstijltest!
- Bij het invullen is enige snelheid gewenst om tot een volwaardige uitslag te komen.
- Als u over elke regel lang nadenkt, neemt de waarde van de test af!

Bereken uw score met de instructie onderaan deze pagina.

Schema 1							
	Kolom 1		Kolom 2		Kolom 3		Kolom 4
1	selecterend		verkenkend		aandachtig		praktisch
2	open		terzake		analytisch		onpartijdig
3	gevoelsmatig		toekijkend		doordacht		uitvoerend
4	aanvarend		risiconemend		afwegend		bewust
5	intuïtief		productief		logisch		onderzoekend
6	abstract		beschouwend		concreet		actief
7	gericht op heden		overdenkend		gericht op toekomst		handelend
8	ondervinding		waarneming		begripsvorming		proefneming
9	intensief		afstandelijk		rationeel		verantwoordelijk
	totaal		totaal		totaal		totaal

Berekening

Wanneer alle hokjes zijn ingevuld, is de uitslag gemakkelijk te berekenen door de kolommen op de volgende manier op te tellen:

Kolom 1

Tel de cijfers van de regels 2, 3, 4, 5, 7 en 8 bij elkaar op en noteer de uitkomst in het onderste hokje van deze kolom.

Kolom 2

Tel de cijfers van de regels 1, 3, 6, 7, 8, en 9 bij elkaar op en noteer de uitkomst weer in het onderste hokje van deze kolom.

Kolom 3

Tel de cijfers van de regels 2, 3, 4, 5, 8 en 9 bij elkaar op en noteer het totaal in het onderste hokje van de betreffende kolom.

Kolom 4

Tel de cijfers van de regels 1, 3, 6, 7, 8 en 9 bij elkaar op en vul ook deze uitkomst in.

Noteer de vier scores in de schijf (schema 2) en let daarbij op de genoemde percentages. Het hoogste percentage geeft de dominante stijl aan.